

Audyt finansowy Kazimiera Winiarska

Audyt finansowy obejmuje ocenę sprawozdań finansowych i budżetowych zgodnie ze standardami rewizji finansowej.

W książce zostały więc przeanalizowane następujące zagadnienia:

- międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej,
- międzynarodowe standardy rewizji finansowej,
- normy wykonywania zawodu biegłego rewidenta,
- sprawozdawczość finansowa i budżetowa jednostek sektora publicznego,
- procedura badania sprawozdania finansowego,
- procedura badania sprawozdań budżetowych.

Przytoczono również przykłady przeprowadzenia audytu finansowego w sektorze finansów publicznych. Autorka uwzględniła zmiany wprowadzone znowelizowaną ustawą o rachunkowości, które weszły w życie 1 stycznia 2009 r.

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1. Sprawozdawczość finansowa według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

1.1. Międzynarodowe regulacje rachunkowości

1.2. Założenia koncepcyjne sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych

1.3. Zawartość sprawozdań finansowych zgodnie z MSR 1, "Prezentacja sprawozdań finansowych"

Rozdział 2. Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej (MSRF)

2.1. Założenia koncepcyjne MSRF

2.2. Odpowiedzialność biegłego rewidenta

2.3. Forma i treść sprawozdania z badania

Rozdział 3. Sprawozdanie finansowe jednostki

3.1. Zakres przedmiotowy sprawozdania finansowego

3.2. Zatwierdzanie i ogłaszanie sprawozdania finansowego

3.3. Sprawozdanie finansowe jednostek powiązanych

Rozdział 4. Sprawozdanie finansowe jednostki sektora finansów publicznych

4.1. Specyfika rachunkowości budżetowej

4.2. Bilans jednostki budżetowej, zakładu budżetowego i gospodarstwa pomocniczego jednostki budżetowej

- 4.3. Bilans z wykonania budżetu
- 4.4. Rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki
- 4.5. Bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego

Rozdział 5. Polskie standardy rewizji finansowej

- 5.1. Ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie
- 5.2. Badanie sprawozdań finansowych według ustawy o rachunkowości
- 5.3. Ocena zgodności polskich przepisów z regulacjami międzynarodowymi

Rozdział 6. Normy wykonywania zawodu biegłego rewidenta

- 6.1. Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych
- 6.2. Przykłady opinii biegłego rewidenta
- 6.3. Wskazówki w sprawie sporządzania raportu z badania
- 6.4. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące działalność i sytuację badanej jednostki

Rozdział 7. Procedura badania sprawozdania finansowego

- 7.1. Plan i harmonogram badania
- 7.2. Ocena systemu rachunkowości
- 7.3. Program i realizacja przykładowego badania
- 7.4. Przykładowy raport z badania sprawozdania finansowego

Rozdział 8. Badanie sprawozdania finansowego jednostki sektora finansów publicznych

- 8.1. Określenie celu badania
- 8.2. Sprawozdanie z przeprowadzonego badania
- 8.3. Analiza sytuacji finansowo-majątkowej jednostki

Bibliografia

Fragment

Wstęp

Audyt wewnętrzny został wprowadzony do sektora finansów publicznych od 1 stycznia 2002 r. ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, ustawą o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz ustawy o służbie cywilnej (DzU nr 102, poz. 1116).

W przepisach p

rawnych dotyczących audytu wewnętrznego nie ma definicji audytu finansowego, jednakże od audytu finansowego oczekuje się oceny zastosowanej polityki (zasad) rachunkowości oraz rzetelności sprawozdań finansowych i budżetowych sporządzonych na podstawie ksiąg rachunkowych.

Audyt finansowy w sektorze finansów publicznych obejmuje:

- 1) badanie dowodów księgowych oraz zapisów w księgach rachunkowych,
- 2) ocenę zgodności sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu z zapisami w księgach rachunkowych,

- 3) ocenę systemu gromadzenia środków publicznych i dysponowania nimi,
  - 4) ocenę efektywności i gospodarności zarządzania finansami publicznymi.
- Ustawa o finansach publicznych, w art. 5, do sektora finansów publicznych zalicza:
- 1) organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, a także jednostki samorządu terytorialnego i ich organy oraz związki,
  - 2) jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych,
  - 3) fundusze celowe,
  - 4) państwowe szkoły wyższe,
  - 5) jednostki badawczo-rozwojowe,
  - 6) samorządowe publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
  - 7) państwowe lub samorządowe instytucje kultury,
  - 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i zarządzane przez nie fundusze,
  - 9) Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ),
  - 10) Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne,
  - 11) państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

Chociaż ustawa o finansach publicznych zalicza wymienione wyżej jednostki do sektora finansów publicznych, to zasady rachunkowości w tych jednostkach nie są jednorodne. Instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej i szkoły wyższe prowadzą rachunkowość jak w jednostkach komercyjnych i w pełni stosują ustawę o rachunkowości, tzn. sporządzają bilans, rachunek zysków i strat, informację dodatkową, ewentualnie inne sprawozdania finansowe, oraz poddają je badaniu przez biegłego rewidenta zgodnie z art. 64 ustawy o rachunkowości.

Corocznemu badaniu sprawozdań finansowych podlegają jednostki, które w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, spełniły co najmniej dwa z następujących warunków:

- 1) średnie roczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób,
- 2) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2 500 000 euro,
- 3) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 000 000 euro.

W art. 49 ustawy o finansach publicznych wymieniono jednostki, w których prowadzi się audyt wewnętrzny. Ogólnie można powiedzieć, że audyt wewnętrzny prowadzi się w jednostkach centralnych administracji rządowej, urzędach wojewódzkich, urzędach celnych i skarbowych, funduszach celowych, ZUS, KRUS, NFZ, powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej oraz w państwowych osobach prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych.

Część z wymienionych jednostek sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i poddaje je badaniu przez biegłego rewidenta. Większość jednostek nie stosuje rozdziałów 5, 6 i 7 ustawy o rachunkowości i nie ma obowiązku corocznego

badania bilansu na warunkach określonych w art. 64 ustawy o rachunkowości. W tego typu jednostkach audyt finansowy ksiąg rachunkowych i sprawozdań przeprowadza audytor wewnętrzny.

Sprawozdanie z audytu wewnętrznego (finansowego) powinno mieć formę pisemną i być dokładne, obiektywne, jasne, zwięzłe, rzetelne oraz terminowe.

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 kwietnia 2008 r. określono tryb sporządzania oraz elementy sprawozdania z przeprowadzenia audytu wewnętrznego.

Na tej podstawie trudno jest określić elementy sprawozdania z przeprowadzenia audytu finansowego. Ze względu na to, że audyt finansowy dotyczy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, celowe jest skorzystanie z norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (KRBR) na podstawie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej (MSRF), uwzględniających założenia koncepcyjne Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).

W każdej z wymienionych regulacji jest wyraźny odnośnik, że dotyczą one również sektora finansów publicznych. Nie wydaje się celowe tworzenie odrębnych norm (standardów) audytu finansowego dla jednostek zobowiązanych do przeprowadzania audytu wewnętrznego.

Mając na uwadze różnorodność jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych, w niniejszej książce przedstawiono ogólne zasady badania sprawozdań finansowych. Celowo pominięto zagadnienia badania ryzyka, badań wrywkowych, dokumentacji wyników badania, wychodząc z założenia, że tematyka ta jest znana audytorom wewnętrznym poprzez studiowanie standardów audytu wewnętrznego.

Podawane w książce przykłady dotyczą m.in. starostwa powiatowego, szkoły wyższej, gminy. Wobec braku szczegółowych wytycznych Ministra Finansów w sprawie elementów sprawozdania z przeprowadzenia audytu finansowego można wykorzystać ogólnie obowiązujące normy wykonywania zawodu biegłego rewidenta.